

EJONS

International Journal on Mathematic, Engineering and Natural Sciences

(Uluslararası Fen, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Dergisi)

<https://ejons.org/index.php/ejons>

e-ISSN: 2602 - 4136

Araştırma Makalesi

Doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10812900>

Kırsal Turizm Algısı ve Yöre Halkının Agro (Tarım) Turizmine Yönelik Bakış Açısının Belirlenmesi: Manisa İli Alaşehir İlçesi Örneği

Funda ANKAYA^{1*}, Atakan PİRLİ²

¹ Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Alaşehir Meslek Yüksekokulu, Peyzaj ve Süs Bitkileri Programı, Manisa
² Ege Üniversitesi, Fen bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İzmir

*Sorumlu Yazar e-mail: fundaanalankaya@hotmail.com.

Makale Tarihiçesi

Geliş: 15.02.2024
Kabul: 12.03.2024

Anahtar Kelimeler

Agroturizm,
Turizm algısı,
Alaşehir,

Öz: Tarım ve turizm kavramı, ilk bakışta birbirinden farklı görüne de ülkemiz için birbirini tamamlayan en önemli ekonomik kaynaklarımızdandır. Kırsal kalkınma araçlarından biri olarak gösterilen agroturizm, tarımsal alanları koruyarak, sürdürülebilir bir turizm faaliyeti olarak günümüzde yer almaktadır. Bu bağlamda Dünyanın bağ merkezlerinden biri olan Alaşehir İlçesinin, sadece tarımsal üretim açısından üzüm bölgesi olmadığı, çevresinde bulunan doğal ve kültürel turizm potansiyelleri ile bölgenin önemli agroturizm merkezlerinden biri haline gelebileceği düşünülmektedir. Bu çalışma kapsamında, üreticilerin agroturizme yönelik bakış açılarının belirlenmesi amacıyla 400 kişiyle anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışmasında, Alaşehir İlçesinin agroturizm potansiyelleri değerlendirilip, bölge halkının agroturizmine olan bakış açısı ele alınmış, sorunlu noktaların belirlenerek üreticilere, bölge halkına ve yerel yöneticilere yönelik öneriler geliştirilmiştir. Araştırma için gerekli veriler, katılımcılarla yüz yüze görüşülerek anket uygulaması yoluyla toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; üreticilerin, 311 kişi agroturizmi farklı iş kollarının da gelişeceği düşüncesi ile desteklemektedir. Desteklemeyen 88 üreticinin sebepleri ise jeotermal tesislerinin tarım alanlarına vermiş olduğu çevresel sorunlar ve kent kültürünün değişimi olarak ortaya çıkmaktadır.

Atf Künyesi: Ankaya, F. ve Pirlı A. (2024). Kırsal Turizm Algısı ve Yöre Halkının Agro(tarım) Turizmine Yönelik Bakış Açısının Belirlenmesi: Manisa İli Alaşehir İlçesi Örneği, International Journal on Mathematic, Engineering and Natural Sciences, 8(1): 1-11. **How to cite:** Ankaya, F. ve Pirlı A. (2024). Perception of Rural Tourism and Determination of Local People's Perspective on Agro (agriculture) Tourism: The Case of Alaşehir District of Manisa Province, International Journal on Mathematic, Engineering and Natural Sciences, 8(1):1-11.

Perception of Rural Tourism and Determination of Local People's Perspective on Agro (Agriculture) Tourism: The Case of Alaşehir District of Manisa Province

Article Info

Received: 15.02.2024
Accepted: 12.03.2024

Abstract: The concept of agriculture and tourism is one of our most important economic resources that complement each other for our country. Agrotourism, which is shown as one of the tools of rural development, is to take place today as a sustainable tourism activity by

Keywords

Agro tourism,
Tourism perception,
Alaşehir,

protecting agricultural areas. In this context, it is thought that Alaşehir District, which is one of the vineyard centers of the world, is not only a grape city in terms of agricultural production, it can become one of the important agrotourism centers of the region with the natural and cultural tourism potentials found around it. With this study, a survey study was conducted with 400 people in order to determine the perspectives of local residents and producers (farmers) towards agro tourism. In the survey study, the rural tourism potentials of Alaşehir district were evaluated, the perspective of the people of the region on agricultural tourism was taken into account, suggestions were developed for the people of the region and local managers to identify problem points and create solutions. The necessary data for the research were collected through face-to-face interviews with the participants and a questionnaire survey. According to the findings; 311 producers support agro-tourism with the idea that different business lines will also develop. The reasons of 88 producers who do not support agro-tourism are the environmental problems caused by geothermal facilities on agricultural lands and the change in urban culture.

1. Giriş

Değişen ve dönüşen dünyada, alternatif turizm çeşitleri içerisinde yer alan kırsal turizm, belli bölgelerde ve belli zamanlarda yoğunlaşmayan 12 ay hizmet verebilen, çevre, yerli halk ve turist ilişkisi içinde, gelenek ve “marka” olmuş bölgesel kimliği yansıtacak ürünlerin turizm olarak değerlendirilmesidir (Ataberk,2017; Orhan ve Gümüç,2021). Kırsal turizm, son 20 yılda yerel kaynakları ve ürünleri turizmle birleştirerek bölgesel ekonominin canlanmasını da sağlamakta ve sosyal açıdan problemlili kırsal alanlara çözüm önerileri getirerek yaşanılabilirliğini arttırmaktadır (Cheteni ve Umejesi, 2023 Adamov vd., 2020, Mahmoodi, 2022, Domi ve Belletti, 2022).

Euro Barometer(2022) Url1 raporuna göre, Avrupalı turistlerin % 31’i kırsal turizm alanlarını tercih etmektedir. Turizm potansiyeli ve rekreasyonel faaliyetler nedeniyle birçok ziyaretçinin ilgisini çeken kırsal alanlar ve/veya agroturizmi yapılan alanların tahribatının önlenmesi, doğanın ve doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilir arazi kullanımının sağlanması doğa koruma açısından son derece önemlidir (Ünal Ankaya vd., 2018; Yazıcı ve Pirlı, 2022).

Kırsal Turizmin bir yerde başlayabilmesinin ön koşulları; (Baykal, 2012):

- Kırsal turizmi, halk istemeli, konuksever olmalı, turistlerle kolay iletişim kurabilmeli,
- Kırsal turizm kooperatiflerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde olmalı,
- Ulaşım olanakları bulunmalı,
- Doğal ve kültürel peyzaj özellikleri bulunmalı,
- Temiz su kaynakları(deniz, göl, ırmak..) bulunmalı,
- Tarihi yapıları ve el sanatları bulunmalı,
- Öncelikle geleneksellik belirtilmeli,
- Geleneksel üretim ürünleri ve biçimleri (Seramik, dokumacılık, el işçiliği ürünleri vd) turistlere sunulabilecek uygun ortamlar olmalı,
- Bölgede farklı aktiviteler için mekanlar olmalı,
- Güvenlik ve sağlık hizmetleri olmalı,
- Etkinlikleri ve hizmetleri özgün olmalı,
- Rezervasyonlar direkt ve kolay yapılabilmeli,
- Tanıtımlar, sosyal medya olanakları doğrultusunda da yapılmalı,

Agroturizm, kırsal turizm içerisinde değerlendirilen bir turizm türüdür. (Ataberk, 2017). Agroturizmi kapsamında konaklama, geleneksel festivaller gibi özel etkinliklerin programlanması gibi çeşitli aktiviteler, etkinlikler ve hizmetler bulunmaktadır (Barbieri, 2012). Ayrıca doğal ve organik yerel ürünleri ve ekolojii destekleyerek kırsal bölgelerin ekonomik kalkınmasına yardımcı olur (Ammirato ve Felicetti, 2004). Bunlara ek olarak agroturizmin gelişebilmesi için köylerin coğrafi konumu, doğal ve

kültürel peyzaj özellikleri ile tarihsel ve kültürel varlıklarının korunmuş olması, alt yapı yeterliliği, Bölge halkının turizm için gönüllü olması önemli koşullardandır (Güdücüler, 2012; Ukav ve Çetinsöz, 2015). Tarım turizminin amacı; üretimi, istihdamı, gelir dağılımını ve kırsal bölgenin doğal güzelliği ile kültürel mirasının korunmasını arttırmaktır. Ayrıca kırsal alanların sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunacak entegre turizm için benzersiz bir ürün geliştirmektir (Kothari ve Perwej, 2020, Mahmoudi vd., 2019, Öztürk ve Yazıcıoğlu, 2002, Ünal Ankaya ve Gülgün Aslan, 2020).

tarım turizminin sağladığı faydalar: (Hall vd., 2003):

- Yerel ekonomilerin canlandırılması, yeniden düzenlenmesi ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesi,
- Çiftçilik, zanaat ve hizmet sektörleri için ek gelir sağlamak,
- Özellikle daha uzak bölgelerin ve sosyal grupların izolasyonunu kırmada yeni sosyal temaslar olasılığının açılması, kültürel çeşitlilik ve hareketlilik sağlanması,
- Geleneklerin, peyzajın doğal/kültürel kaynaklarının ve açık alanların erişilebilirliğinin sağlanması,
- Kırsal peyzajların kimliğinin yeniden değerlendirilmesi için fırsatlar sağlanması,
- Çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirlik politikalarına yardımcı olmak,
- Kullanılmayan ve terk edilmiş binalar, eşsiz manzara, alanlar ve kültürün yanı sıra gıda maddelerinin belirli, kaliteye dayalı üretimin, ekonomik değerinin gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktadır.

Bu bağlamda akla, Dünya bağ merkezlerinden biri olan Ege Bölgesinin, sofralık üzüm ihracatında % 20'sini karşılayan Manisa İl'inin, Alaşehir yöresi gelmektedir. Yapılan bu çalışmada, özellikle geniş ölçekli bağ üretimi olan Alaşehir ilçesinin, kırsal turizm uygulamaları içerisinde yer alan agroturizm potansiyelini ve üreticilik yapan yöre halkının agroturizme yönelik algılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bölgenin kültürel ve doğal peyzaj özellikleri hakkında bilgiler toplanmıştır. Bu bilgiler ve gerekli literatür çalışmaları sonucunda özellikle bağcılık yapan çiftçilerle anket çalışması yapılarak halkın agroturizm üzerine algılama seviyelerini ve boyutlarını tespit ederek, yöre halkının agroturizm faaliyetlerine yönlendirilmesi amaçlanmaktadır.

2. Materyal ve Yöntem

2.1. Çalışma alanının doğal peyzaj özellikleri

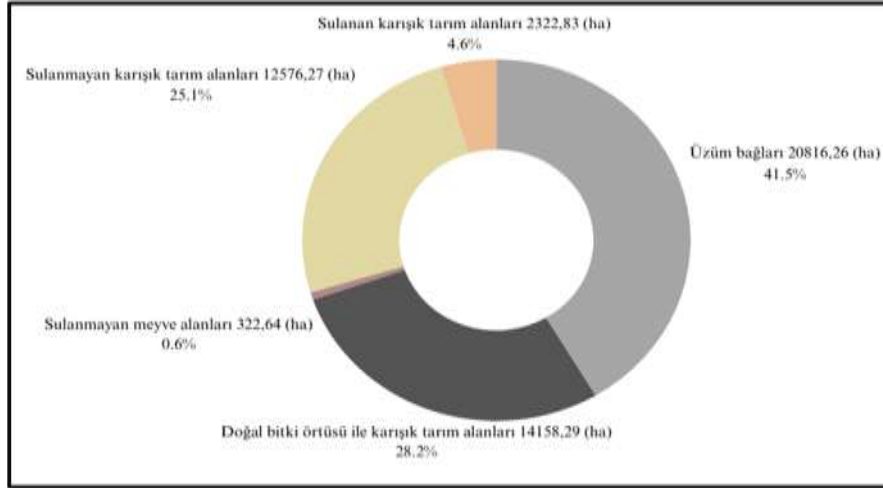
Ege Bölgesinde yer alan Manisa ilinin, üzüm ihracatında ilk sırada bulunan ilçesi olan Alaşehir'in yüzölçümü 977 km²'dir. İlçenin rakımı ise 189 m'dir. Alaşehir ilçesinin güneyinde Sarıgöl ve Aydın, kuzeyinde Salihli ve Kula, doğusunda Uşak, batısında İzmir İli bulunmaktadır. Alaşehir ilçesi Akdeniz iklimi etkisinde olup, 2023 Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK) verilerine göre 104.717 nüfusa sahiptir ve 87 mahallesi bulunmaktadır.

Şekil 1: Alaşehir İlçesi'nin Türkiye içi konumu (URL-2,2023)

İlçe, Alaşehir Çayı'nın da içinden geçtiği bir grabenden ve bunu kuzeyden ve güneyden sınırlayan oldukça yüksek plato ve genel olarak 1000 m yükseklikte bulunan dağlardan oluşmaktadır. İlçenin coğrafi alan içerisinde dört önemli jeomorfolojik bölüm bulunmaktadır; güneydeki Bozdağlar kütlesi, kuzeydeki Uysal Dağları kütlesi v bu iki dağ kütlesi arasındaki Alaşehir Ovası ve güneydoğusundaki

engebeli Uluderbent ayı Vadisi'dir. Gediz nehri'nin kolu olan Alaşehir ayı'nın da içinden geçtiği, 8 ila 15 km genişliğindeki Alaşehir Ovası, verimli topraklara sahiptir. İlçenin iklimi, Akdeniz ikliminden karasal iklime geçiş yeridir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır. Yazın sıcaklığın 40 C° kadar çıktığı görülür. Yıllık yağış ortalaması kışın 500 mm³ olup en çok yağış kış aylarındadır (Url-3). İlçenin ekonomisi en başta tarım, hayvancılık ve sanayiye dayalıdır. İlçede sadece ihracat işlemlerinin yapıldığı, Alaşehir Gümrük Müdürlüğü bulunmaktadır. zm başta olmak üzere, tahıl, pamuk ve zeytin yetiştirilen başlıca tarımsal ürünlerdir. Hayvancılıkta ise koyun ve sığır yetiştirilir. Alaşehir'de üzüm ihracatı yapan 150 firma, Tariş zm entegre tesisleri, 80 üzüm işletmesi ve Sarıkız maden suyu fabrikası bulunmaktadır.

şekil 2: Alaşehir İlçesi tarım alanları dağılım grafiği(Url-4)

Alaşehir ifti kayıt sistemi 2023 yılı verilerine göre; 20816,26(ha) kayıtlı bağ alanı bulunmaktadır (şekil 2). Bağ alanından yaklaşık olarak 200.000 ton üzüm üretilmekte olup, bunun 39.078 tonu ihraç edilmektedir. İhracat geliri 124.5 milyar dolardır. Bölgede yetiştirilen zmn büyük çoğunluğunu (şekil 3) Sultani ekirdeksiz eşidi (*Vitis vinifera* L.) oluşturmaktadır(şekil 4). Sobran ve Kavaklıdere bölgelerinde şaraplık üzüm üretimi ile beraber, şarap üretim tesisleri ve tadım mekanları bulunmaktadır.

şekil 3: Alaşehir Bölgesine ait bağ tarlarına ait görüntü (Url-5)

şekil 4: Alaşehir Bölgesine özgü üzüm türlerine ait (Url-6,Url-7).

Çalışma alanın kültürel peyzaj özellikleri; ilk çağlardan beri bir yerleşim merkezi olan Alaşehir'in ilk adı Philadelphia'dır. M.Ö 150-138 yılları arasında Bergama Kralı I. Attalos Philedelphos tarafından kurulmuştur. İpek yolu üzerinde bulunmasından dolayı ticari bakımdan büyük önem kazanmıştır. Kral I. Attalos'un vasiyetine göre, Bergama Krallığı, Roma İmparatorluğu topraklarına Philadelphia'da katılmıştır. M.S. 40 yılından itibaren Hristiyanlığı kabul eden şehir, kısa zamanda Hristiyanlığın en önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir. Ege Bölgesin'de bulunan yedi kiliseden biri olan St. Jean Kilisesi bu dönemde inşa edilmiştir. Philadelphia, Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılmasından sonra Bizans sınırları içinde kalmıştır.1093 yılında Selçuklu, 1389'da ise Osmanlı İmparatorluğu topraklarına katılmış olup adı "güzel Şehir" anlamına gelen "Alaşar" olarak değiştirilmiştir. Kurtuluş Savaşında yıkılmış olan şehir, Cumhuriyet Dönemi'nde yeniden yapılanmış ve "Alaşehir" adıyla günümüze kadar gelmiştir. Ayrıca sart harebeleri (sardes antik kent) 50 km, Kula volkanik jeoparkı 35 km, Denizli/Pamukkale travertenlerine 87 km mesafede olan ilçemizde, turizm açısından önemli olan Şeyh Sinan Türbesi, Yıldırım Beyazıt Camii, Alaşehir Surları, ve Kurşunlu han gibi dini ve tarihi yapılar bulunmaktadır(şekil 5). İlçenin çevresinde bulunan av sahaları, Killik beldesi, Tepeköy, Kasaplı, Matarlı köyleri olup bu yörelerde keklik, tavşan, kazıklı(çulluk) avlanır. Ayrıca doğal kaynakları da bulunan bölgede kaplıca ve maden suyu işletmesi de bulunmaktadır. Doğa ve Kültür turizm için tercih edilmesi gereken ilçelerimiz arasında bulunmaktadır. Kırsal turizmi bütünleyen özelliklerden biri de yemek kültürüdür. Kendine has bir mutfağı olan ve geleneksel yemekleri; Oğmaç çorbası, sura, kabak aşısı, Mehmetçik aşısı, fava, dorak aşısı, alca aşısı, ekme dolması, saraylı, Alaşehir kapaması, kesikli pide, yaprak sarması ve Alaşehir ekmeğidir(Url-8).

Şekil 5: Alaşehir ilçenin tarihi mekanlarına ait görünüm; St. Jean Kilisesi(1-2),Şeyh Sinan Türbesi-3, Alaşehir Surları-4,Yıldırım Beyazıt Cami-5(Url-9).

2.2. Yöntem

Araştırma için gerekli veriler, katılımcılarla yüz yüze görüşülerek anket uygulaması yoluyla toplanmıştır. Görüşme kapsamındaki sorular,(Ukav ve çetinsöz,2015; Tuncer ve Bakırcı,2021,Yıldırım ve Şimşek, 2004; Civelek vd.,2014,Civelek ,2013) taranarak, uzman kişilerin görüşleri, araştırmacıların yapmış olduğu çalışmalar sonucu hazırlanmıştır. Anket çalışması için, Alaşehir Meslek Yüksekokulu Bağcılık Programı öğrencilerine eğitim verilmiştir. Görüşme yapılacak kişiler, çiftçilik yapan yerel halka, rastlantısal örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Anketlerin uygulanmasında "sınırlı Toplumlarda Örneklem Büyüklüğü"formülü(tablo1)kullanılarak belirlenmiştir.(Orhunbilge, 2000). ADNKS'nin (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)veri tabanından alınan, 2023 yılına ait Alaşehir nüfusu 104.717'dir.

İllere göre mahalle nüfusları verilerine göre % 95 güven aralığında ve %10 hata payı göz önüne alınarak anket sayıları çıkarılmıştır. Çiftçilik yapan yerel halktan en az 96 kişiye anket uygulanması sonucu çıkmıştır.

Tablo 1: Örneklem büyüklüğünü hesaplamada kullanılan formül

$$n \geq \frac{Z^2 \times N \times p \times q}{N \times D^2 + Z^2 \times p \times q} \quad n \geq \frac{(1,96)^2 \times 104.717 \times 0,5 \times 0,5}{104.717 \times (0,1)^2 + (1,96)^2 \times 0,5 \times 0,5} = \frac{100.570,2}{1.048,13} = 96$$

n: Örnek büyüklüğü,

Z: Güven katsayısı, (% 95'lik güven düzeyi için Z= 1,96),

N: Ana kütle büyüklüğü,

p: İstenen özelliğin ana kütlede bulunma oranı (Ölçülmek istenen örnek büyüklüğünün başlangıçta ana kütlede bulunma oranı bilinmediğinden ve bu konuda ön bir araştırma yapılmadığından p ve q değerleri birbirine eşit (0,5) yani %50 alınarak en yüksek tahmini değere ulaşılmaktadır),

q: Ölçülmek istenen büyüklüğün ana kütlede bulunmamam oranı (1-p= 0,5),

D: Kabul edilen örnekleme hatasını göstermektedir(%10).

Araştırmada, üreticilerin agroturizmi üzerine algılarını ortaya çıkarmaya yönelik ölçeğinin yapı geçerliği için faktör analizi uygulanmış ve iç tutarlılığına ilişkin güvenilirliğini test etmek amacıyla da Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS 17.0 paket programı kullanılmış olup, öneriler getirilmiştir.

3. Bulgular ve Tartışma

Yapılan anket çalışması, Manisa /Alaşehir sınırları içinde üreticilerin agroturizme yönelik algılarını tespit edilmesi, elde edilen veriler ile bölge halkının ve çiftçilerin agroturizm faaliyetlerine yönlendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak katılımcılarla yüz yüze görüşülerek anket uygulaması kullanılmıştır. Çalışmanın daha sağlıklı sonuç vermesi için 400 anket uygulanmıştır. Geçerli olan anket sayısı 399 olup, ankette 311 üretici "agroturizm destekliyorum", 88 üreticide "agroturizm desteklemiyorum"a katılmıştır.

Anket formu, iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm, çiftçilik yapan bölge halkının demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölüm ise katılımcıların, "agroturizmini destekliyorum" üzerine algılarını ortaya çıkarmaya yönelik 10 adet sorudan oluşmaktadır. Yine katılımcıların "agroturizmini desteklemiyorum" ifadesi sonucu 6 adet soru ile desteklememe sebebi ortaya çıkartılmaktadır. Araştırmada çiftçilerin agroturizmi üzerine algılarını ortaya çıkarmaya yönelik ölçeğinin yapı geçerliği için iç tutarlılığına ilişkin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır (Tablo 2).

Tablo 2: Anket çalışmasının Cronbach's Alpha katsayısı

Agroturizm			
Destekliyorum(%77,9)/ 311kişi		Desteklemiyorum(%22,1)/ 88 kişi	
Cronbach's Alpha	,896	Cronbach's Alpha	,983

Alaşehir İlçesi, üreticilerin agroturizmi üzerine algıları bölümü için yapılan "agroturizmi destekliyorum" ifadesinin güvenilirlik değeri (Cronbach Alpha Katsayısı) 0,896, "agroturizmi

desteklemiyorum” ifadesinin güvenilirlik değeri (Cronbach Alpha Katsayısı) 0,983 olarak tespit edilmiştir. Bu değer sonucunda Nunnally’in sosyal bilimler araştırmaları için kabul edilen 0,80 düzeyinin üzerinde gerçekleşmesi nedeniyle araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğu söylenebilir(Nunnally 1967) .

Tablo 3: Üreticilerin“agro turizmini destekliyorum” ifadesinin demografik özelliklerine göre dağılımı

Değişken	Sayı	Oran(%)	
Cinsiyet	Kadın	119	38,3
	Erkek	192	61,7
Yaş	18-24	48	15,5
	25-34	126	40,5
	35-44	104	33,4
	45-54	33	10,6
Eğitim durumu	ilköğretim	93	29,9
	lise	103	33,2
	önlisans	58	18,6
	lisans	54	17,4
	Lisans üstü	3	0,9
Sahip olduğu tarım alanı	5 dk	58	18,6
	6-10dk	46	14,8
	11-20dk	74	23,8
	20 ve üzeri	133	42,8
Bölgedeki yaşam süreniz	10 yıl	33	10,6
	11-20 yıl	41	13,1
	21-30 yıl	72	23,1
	31 ve üzeri	165	53,2
Toplam		311	100

Katılımcıların %77,9’u “agroturizmi desteklemiştir. Anketler yapılırken daha çok erkek nüfusuyla karşılaşılmasıdır. Destekleyenlerin % 61,7’si erkek % 38,3’ü kadın nüfusedir. Katılımcıların % 40,5’ u “25-34”, % 33,4’ü “35-44”, %15,5’ü “18-24”, % 10,6’sı “45-54” yaş aralığındadır. Destekleyenlerin en çoğu % 33,2’i lise mezunu olup, % 0,9 ile en az destekleyenler lisansüstü eğitimine sahiptirler. Eğitimli ve genç nüfusun, desteklemesi agroturizm gelişimi açısından önemlidir. Katılımcıların, sahip olduğu tarım alanına göre, % 42,8 ‘si 20 dekar ve üzeri, %23,8’si 11-20 dk., % 18,6 ‘sı 5 dk, %14,8’si 6-10 dk alanlara sahiptir.Tarım alanına sahiplik oranıyla, agroturizmi destekleme algısı da değişmiştir. Katılımcıların bölgedeki yaşam süresi %53,2’si 31 yıl ve üzeri, % 23,1’i 21-30 yıl, % 13,1’i, 11-20 yıl, % 10,6 ‘sı 10 yıl bölgede yaşamaktadır. Bölgedeki yaşam süresi arttıkça agroturizmi destekleme oranı da artış göstermektedir. Bu da çiftçilerin, tarım faaliyetlerinden gelen kazancın zamanla değişim gösterdiğini, alternatif gelir kaynaklarına arayışın olduğunu göstermektedir (Tablo3).

Tablo 4: Üreticilerin “agroturizmi destekliyorum” algılamalarına yönelik analiz

	Evet	Hayır	Yüzde (evet) %	Yüzde (hayır) %
1. Agroturizm bölge halkı için farklı iş kollarının gelişmesine katkı sağlayacak mıdır?	196	115	63,0	37,0
2. Agroturizm ile bölgeye gelen ekoturist sayısı ile yerel ekonomik kalkınma sağlanacak mıdır?	182	129	58,5	41,5

3. Agroturizm ile Alaşehir'deki diğer turizm alanlarının gelişmesi sağlanacak mıdır?	167	144	53,6	46,4
4. Agroturizm ile bölgenin doğa koruma farkındalığı artacak mıdır?	153	158	49,1	50,9
5. Agroturizm ile bölge halkının kültür anlayışı değişebilir mi?	161	150	51,7	48,3
6. Agroturizm ile kent kültürü ve kimliğinin gelişmesi sağlanır mı?	151	160	48,5	51,5
7. Agroturizm ile kentten köye göç oluşumu sağlanır mı?	149	162	47,9	52,1
8. Agroturizm ile çeşitli kültürel etkinliklerin oluşması sağlanır mı?	180	131	57,8	42,2
9. Kırsal örgütlerin(kooperatiflerin) kurulması ve yaygınlaşması sağlanır mı?	181	130	58,1	41,9
10. Agroturizmi ile eğitim ve uygulama faaliyetlerinin oluşması sağlanacak mıdır?	182	129	58,5	41,5
Toplam		311		100

Agroturizmini destekleyen 311 katılımcının, 10 sorudan oluşan algılamalarına yönelik analiz tablosuna bakıldığında; yüzdesel ifadelerin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu da destekleyen çiftçilerin birbirine yakın düşünceler içerisinde olduğunu göstermektedir(Tablo 4). Destekleyen çiftçilerin % 63'ünü oluşturan çoğunluk "Agroturizmin, bölge halkı için farklı iş kollarının gelişmesine katkı sağlayacağını", %47,9 ile de en az "Agroturizm ile beraber kentten köye göç oluşumu sağlanacağını" düşünmektedir.

Tablo 5: Üreticilerin "agroturizmi desteklemiyorum" ifadesinin demografik özelliklerine göre dağılımı

Değişken		Sayı	Oran(%)
Cinsiyet	Kadın	12	13,6
	Erkek	76	86,4
Yaş	18-24	21	23,6
	25-34	29	32,9
	35-44	32	36,3
	45-54	6	6,8
Eğitim durumu	ilköğretim	32	36,3
	lise	30	34,2
	önlisans	14	15,9
	lisans	0	0
	Lisans üstü	12	13,6
Sahip olduğu tarım alanı	5 dk	13	14,8
	6-10dk	10	11,4
	11-20dk	15	17,0
	20 ve üzeri	50	56,8
Bölgedeki yaşam süreniz	10 yıl	2	2,3
	11-20 yıl	4	4,6
	21-30 yıl	2	2,3
	31 ve üzeri	61	69,3
Toplam		88	100

Katılımcıların % 22,1'i "agroturizmi desteklememiştir. Anketler yapılırken daha çok erkek nüfusla karşılaşmıştır. Desteklemeyenlerin % 86,4'ü erkek % 13,6'sı kadın nüfustur. Katılımcıların % 32,9'u "25-34", % 36,3'ü "35-44", %23,6'sı "18-24" , % 6,8'i "45-54" yaş aralığındadır. Desteklemeyenlerin en çoğu % 36,3'ü ilköğretim, % 13,6'sı ise lisansüstü eğitime sahiptirler. Bu da agroturizm algısının eğitimle doğrudan ilgisi olduğunu göstermektedir. Katılımcıların, sahip olduğu tarım alanına göre,% 56,8 'i 20 dekar ve üzeri, %17'si 11-20 dk.,% 14,8'i 5 dk,%11,4'ü 6-10 dk alanlara sahiptir. Katılımcıların bölgedeki yaşam süresi %69,3'ü "31 yıl ve üzeri", % 23,8'i "21-30 yıl", %

4,6'sı, "11-20 yıl"% 2,3'ü 10 yıl bölgede yaşamaktadır. Desteklemeyenlerin aslında bölgedeki yaşam süresi ve sahip olduğu tarım arazisi ile arasında doğrusal bir oran olduğu görülmektedir (Tablo 5).

Tablo 6: Üreticilerin "Agroturizmi desteklemiyorum" algılamalarına yönelik analiz

	Evet	Hayır	Yüzde (evet) %	Yüzde (hayır) %
1. Agroturizm bölgede trafik sorunlarını arttırır mı?	43	45	48,6	51,4
2. Agroturizm bölgede çevre kirliliğine neden olur mu?	38	50	43,1	56,9
3. Agroturizm bölgede gelenek kültür değişmesine neden olmaktadır mıdır?	57	31	64,7	35,3
4. Agroturizm ile beraber dış göç oluşumu artar mı?	48	40	54,5	45,5
5. Çevrede kurulan jeotermal tes. tarım alanlarını olumsuz açıdan etkilemekte midir?	59	29	67	33
6. Agroturizm bölgede ciddi alt yapı sorunlarına sebep olabilir mi?	38	50	43,1	56,9
Toplam	88	100		

Agroturizmi desteklemeyen 88 katılımcının, 6 sorudan oluşan desteklememe nedenlerini tespit etmeye yönelik analiz tablosuna bakıldığında; çiftçilerin % 67'sinin "Çevrede kurulan jeotermal tesislerin tarım alanlarını olumsuz açıdan etkilemektedir" seçeneği ile ön plana çıktığı görülmektedir. Bu da aslında bağların arasında kurulan jeotermal tesislerin bağıcılığı olumsuz yönde etkilediğini bize göstermektedir. % 43,1 oranı ile de "Agroturizmin bölgede ciddi alt yapı sorunlarına sebep olacağı düşüncesi, agroturizme karşı çıkılmasındaki en az oranlı sebep olarak tespit edilmiştir (Tablo 6).

4. Sonuç

Bu çalışmada, ülkemizin bağ merkezlerinden biri olan Alaşehir İlçesinin, agroturizm potansiyeli ve üreticilerin agroturizmine yönelik algıları incelenmiştir. Anket sonuçları, Alaşehir'in sahip olduğu pek çok olumlu sosyo-ekonomik, kültürel ve doğal peyzaj özellikleri ile beraber, günümüz önemli turizm kollarından biri olan agroturizminin de merkezlerinden biri olabilecek potansiyele sahip bir bölge olduğunu bize göstermektedir. Bu durum agro ve turizm gibi iki farklı ekonomik kolun birbirini destekler şeklinde olabileceğini ancak, bölgede koruma-kullanma dengesine uyulmadığı görülmüştür. Kırsal turizm planı içerisine alındığında, bölge içerisindeki özellikle jeotermalin bulunmadığı, alanlarda agroturizm potansiyeli çok daha kolay ortaya çıkabilecektir. Ayrıca bölge halkının, farklı iş kollarının da gelişimi ile beraber kentten- köye göç sağlanması ile sosyo-ekonomik bir gelişme olabileceğinin farkında oldukları belirlenmiştir. Agroturizmi desteklemeyen üreticilerimizin en büyük endişelerinden biri de ilçenin ihracat kapasitesinden dolayı, tarımsal ürünlerin (asma yaprağı, kiraz, üzüm vb) yetiştirme dönemine bağlı olarak mevsimsel olarak yoğun göç almaktadır. Bu nedenle gelenek ve kültür değişmesi olabileceğini düşünmeleridir. Agroturizm faaliyetleri, kent kültürüne uyum sağlamalıdır. Aksi takdirde, kitle turizminde yaşanan olumsuzlar meydana gelebilir (Sezer, 2022).

Çalışma sonunda bölge halkı ve yerel yöneticiler için aşağıda belirttiğimiz bazı öneriler geliştirilmiştir;

- Bölge, koruma-kullanma ikilemi içinde sürdürülebilirlik kapsamında değerlendirilmelidir.
- Alaşehir Bölgesinde, turizm potansiyeli tamamlayıcılık ilkesi doğrultusunda; kültürel ve tarihi turizm değerleri ile beraber agroturizmi, kırsal turizm stratejileri içinde değerlendirilmelidir.
- Bölgenin tarımsal zenginliği, özellikle köylerde konaklamaya imkan verecek şekilde düzenlenmelidir.
- "Yaşamboyu Öğrenme" ilkesi doğrultusunda, bağ üretimi ve bağıcılık ürünlerinin türlerine göre (üzüm, yaprak, sirke şarap vb. gibi), üretim aşamalarının tanıtıldığı, eğitimlerin verildiği "Doğal Yaşam Köyleri" oluşturmalıdır. Bu bölgelerde doğal tarım üretimi, yerli ürünlerin (bölgesel örn. Emcel biberi gibi) de yetiştiriciliği yapılmalıdır.

• Bölgede sayısı sadece 1 olan kadın kooperatiflerinin sayısı arttırılmalı, kooperatifçilik bilincinin önemi vurgulanmalıdır. Ayrıca Bölgenin coğrafi işaret tescilli olan ürünlerin “Alaşehir Ekmeği, Alaşehir Kapaması ve asma yaprağı” bir tanıtım ve pazarlama ağı kurularak, sosyal medya araçları yardımıyla satışı sağlanmalıdır.

• Girişimcilik özellikle gençlere ve kadınlara yönelik, yerel yöneticiler ve sivil toplum kuruluşları tarafından ekonomik ve sosyal açıdan teşvik edilmelidir.

• Festival ve şenlikler bölgenin tanıtımı konusunda yardımcı olan önemli potansiyeller olduğu bilinmektedir (Atak vd., 2016; Çukur ve Kızılaslan, 2018). Bu doğrultuda, farklı zamanlarda şenlikler düzenlenerek yörenin tanıtımı geniş kitlelere yayılabilmelidir.

Sobran ve Kavaklıdere Mahallerinde özellikle şaraplık üzüm yetiştiriciliği ve şarap üretim tesislerinin bulunması nedeniyle şarap turizm (Duran vd., 2019) desteklenmelidir

Teşekkür veya Açıklama

Araştırma sürecinde anket çalışmalarını gerçekleştiren Alaşehir Meslek Yüksekokulu, Bağcılık Programı öğrencilerime teşekkürü bir borç biliriz.

Kaynaklar

- Adamov, T., Ciolac, R., Iancu, T., Brad, I., Pet, E., Popescu, G. and Smuleac, L. (2020). Sustainability Of Agritourism Activity. Initiatives And Challenges In Romanian Mountain Rural Regions. *Sustainability*, 12 (2), 2502
- Ammirato, S. and Felicetti, A. M. (2004). The Agritourism As A Means Of Sustainable Development For Rural Communities: A Research From The Field. *International Journal of Interdisciplinary Environmental Studies* 8(1):17-29 DOI: 10.18848/2329-1621/CGP/v08i01/53305
- Ataberk, E. (2017). Tire (İzmir)'de Turizm Türlerini Bütünleştirme Olanakları: Kültür Turizmi, Kırsal Turizm, Agroturizm ve Gastronomi Turizmi, *Turizm Akademik Dergisi*, 4 (2), 153-164.
- Barbieri, C. (2012). Assessing The Sustainability Of Agritourism In The US: A Comparison Between Agritourism And Other Farm Entrepreneurial Ventures. *Journal of Sustainable Tourism* 21(2):1-19
- Baykal, F. (2012b). Ekoturizm, Kırsal Turizm, Agroturizm: Özellikler ve Örnekler, *Buca Ekoturizm Çalıştayı*, 22 Şubat 2012, Buca-İzmir.
- Cheteni, P. and Umejesi, I. (2023). Evaluating The Sustainability Of Agritourism In The Wild Coast Region Of South Africa. *Cheteni & Umejesi, Cogent Economics & Finance* (2023), 11: 2163542 <https://doi.org/10.1080/23322039.2022.2163542>
- Civelek, M., Dalgın, T. ve Çeken, H. (2013). Agro-Turizm ve Sürdürülebilirlik İlişkisi: Muğla Yöresindeki TaTuTa Çiftliklerinde Bir Araştırma. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies* 1/3 (2013) 22-32
- Civelek, M., Dalgın, T. ve Çeken, H. (2014). Agro-Turizm ve Kırsal Kalkınma İlişkisi: Muğla Yöresindeki Agro-Turizm Alanlarında Bir Araştırma, *Turizm Akademik Dergisi*, 1 (1), 15-28.
- Domi, S. & Belletti, G. (2022). The Role Of Origin Products And Networking On Agritourism Performance: The case of Tuscany. *Journal of Rural Studies* Volume 90, Pages 113-123. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2022.01.013>
- Duran, E., Eryücel, Ö. and Özcan, Z. (2019). Şarap Üretimi Ve Tüketiminin Türkiye Turizmindeki Yeri: Kadim Anadolu Bağ Rotası Başlangıç Noktası Olarak Çanakkale Örneği, *Turizm ve Araştırma Dergisi Journal of Tourism And Research*, Cilt / Volume: 8 Yıl / Year: 2019 Sayı / Number: 1
- Güdücüler, M. (2012). Urla'da Kırsal Kalkınma ve Kırsal Turizm, *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 2 (2), 67-78.
- Hall, D., Roberts, L., Mitchell, M. (2003). *New Directions in Rural Tourism*. Routledge Publishing. New York, USA.
- Kothari, H. and Perwej, A. (2021). Agro Tourism: A Way of Sustainable Development. *Wesleyan Journal of Research*, Vol 13 No 68.
- Mahmoodi, M., Roman, M. and Prus, P. (2022). Features and Challenges of Agritourism: Evidence from Iran and Poland. *Sustainability* 2022, 14, 4555. <https://doi.org/10.3390/su14084555>
- Mahmoudi, R., Shetab-Boushehri, S.-N., Hejazi, S. and Emrouznejad, A. (2019). Determining the relative importance of sustainability evaluation criteria of urban transportation network. *Sustainable Cities and Society*, 47. <https://doi.org/10.1016/j.scs.2019.101493>
- Çukur, T., ve Kızılaslan, N., (2018). Milas İlçesinde Zeytin Hasat Şenliğinin Kırsal Turizme Katkısı, *Tarım Ekonomisi Dergisi* Cilt:24 Sayı:2 Sayfa:233-241 *Turkish Journal of Agricultural Economics* Volume: 24 Issue: 2 Page: 233-241 DOI 10.24181/tarekoder.491281
- Nunnally J. C. (1967). *Psychometric Theory*, 1. Baskı, New York: McGrawHill.

- Orhan, F. ve Gümüç, M.(2021).Alternatif Turizm Potansiyeli Açısından Doğa İle Tarihin Buluştuğu Bir Yer İncelemesi: Arapgir (Malatya),December 2021In Book: Atatürk Üniversitesi Coğrafya Araştırmaları Serisi 2021 "Beşeri Coğrafya" (Pp.185-224),Publisher: Gazi Kitabevi
- Orhunbilge, N. (2000). Örnekleme Yöntemleri ve Hipotez Testleri. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş İkinci Baskı, Avcıol Basım ve Yayın, İstanbul, 420 s.
- Öztürk, Y. ve Yazıcıoğlu, İ. (2002) Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(2): 183-195
- Sezer, B. (2022). Ardahan İli Çıldır İlçesi Ve Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirmesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ekoturizm Rehberliği Anabilim Dalı Ekoturizm Rehberliği Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi
- Tuncer, B.and Bakırcı, M. (2021). Integrated Rural Tourism Analysis Of Milas District (Muğla). International Journal of Geography and Geography Education (IGGE), 44, 253-271.
- TÜİK,Türkiye İstatistik Kurumu(haziran,2023,) <https://data.tuik.gov.tr/>,
- Ukav, İ. ve Çetinsöz B. C. (2015). Adıyaman İlinde Çiftçilerin Tarım Turizmi Üzerine Algılamaları. Mesleki Bilimler Dergisi. 4 (1): 8 – 20
- Dalgın, T., Atak, O. ve Çeken, H.,(2016).Festivallerin Bir Kırsal Turizm Çekiciliği Olarak Önemi,Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal of International Social Research Cilt: 9 Sayı: 47 Volume: 9 Issue: 47 Aralık 2016 December 2016 www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581
- Ünal Ankaya, F. ve Gülgün Aslan, B. (2020). Engelli Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi; Dünya ve Türkiye Örnekleri. Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi, Sayı 3(2): 52-57
- Ünal Ankaya, F., Yazıcı, K., Balık, G. ve Gülgün Aslan, B. (2018). Dünyada ve Türkiye’de Ekoturizm, Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Katkıları. Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi, Sayı 1(2): 69-72
- Yazıcı, K. ve Pirlı, A. (2022). Yozgat Çamlığı Milli Parkı’nın Rekreatyonel Potansiyelinin Belirlenmesi, Bozok Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi, 1(1), 11-23
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2004). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara. İnternet kaynakları
- Url-1; <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2693>,Erişim tarihi;12.12.2023
- Url-2; <https://sehirsorgula.com/alasehir-mahalleleri/>,Erişim tarihi; 06.01.2024
- Url-3; <http://www.alasehir.gov.tr/konumu-ve-cografi-yapi>, Erişim tarihi;22.11.2023
- Url-4; <https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/> Erişim Tarihi; 25.01.2024
- Url-5; <https://www.dailymotion.com/video/x7fbbq7>,Erişim tarihi; 08.12.2023
- Url-6;<https://festtr.com/festival/alasehir-uzum-festivali> , Erişim tarihi,17.12.2023
- Url-7;<https://www.aksam.com.tr/kobi/uzum-ambari-olarak-bilinen-ilcede-hasat-basladi/haber-536050>,Erişim tarihi,25.01.2024
- Url-8; <http://www.alasehir.gov.tr/tarihi>,Erişim tarihi;11.11.2023
- Url-9; <https://www.turkiyenintarihieserleri.com/>Erişim tarihi :29.01.2024